

**VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND**

Verksamhetsberättelse 2023

Fastställd av förbundsdirektionen den 21 februari 2024, § 17

Västra Mälardalens Myndighetsförbund
2024-02-09

Innehåll

1	Västra Mälardalens Myndighetsförbund	5
1.1	Uppdrag och syfte	5
1.2	Organisation.....	5
1.3	Kännetecken	5
2	Verksamhetsberättelse 2023	6
2.1	Förbundsdirektionen.....	6
2.2	Mål och budget	7
2.3	Intern kontroll	8
2.4	Förbundskontoret övergripande	8
2.4.1	Personal, kompetensutveckling och arbetsmiljö	8
2.4.2	Förbundets kännetecken och serviceundersökningar	11
2.4.3	Digitalisering och e-tjänster	13
2.4.4	GDPR (dataskyddsförordningen).....	13
2.4.5	Informationssäkerhet.....	13
2.4.6	Kontinuitetsarbete.....	14
2.4.7	Samverkan.....	14
2.5	Bygglovenheten	15
2.6	Miljö- och hälsoskyddsensheten	18
2.7	Energi- och klimatrådgivning.....	25

1 Västra Mälardalens Myndighetsförbund

1.1 Uppdrag och syfte

Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF) är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner som bildades den 1 januari 2011. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energirådgivning.

Uppdraget är formulerat i ett reglemente och en förbundsordning som innebär myndighetsutövning inom miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, tobak och liknande produkter, alkohollagen (folköl), lagen om sprängämnesprekursorer, tillsyn enligt lagen om receptfria läkemedel samt myndighetsutövning inom plan- och bygglagen (utom de delar som avser planläggning).

Under året har förbundets uppdrag utökats med tillsynsansvar för tillsyn enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg (avfallshantering i fritidsbåtshamnar).

1.2 Organisation

Förbundet har en förbundsledning med fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare från Arboga respektive Kungsörs kommun. Till förbundet hör en tjänstemannaorganisation bestående av 18 personer som leds av en förbundschef. Inom organisationen finns två enheter, bygglovenheten och miljö- och hälsoskyddsenheten som leds av två enhetssamordnare. En central administration stöttar enheterna och förbundsledningen.

1.3 Kännetecknen

Förbundet vill att förbundets verksamhet ska kännetecknas av:

- ✓ bra bemötande
- ✓ god service och tillgänglighet
- ✓ effektiv, korrekt, professionell och rättssäker handläggning
- ✓ att vi är kunniga inom vårt ansvarsområde
- ✓ information och rådgivning som alla kan förstå

2 Verksamhetsberättelse 2023

2.1 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen har haft tio sammanträden. Ett sammanträde ställdes in på grund av för få ärenden. Med anledning av ny mandatperiod har utbildningsinsatser anordnats inom miljöbalken, alkohol- och tobakslagen samt plan- och bygglagen. Utbildningsinsats har också gjorts genom att personalen har informerat de förtroendevalda vid sammanträdena om de olika verksamheterna inom området.

Ärenden som direktionen beslutat om har bland annat gällt bygglov för en industri, ny grundskola och nytt LSS-boende och tre dispenser från strandskydd. Det har beslutats om 18 vitesförelägganden, 14 inom miljöbalkens område, två inom livsmedel och två inom plan- och bygglagens område. Ett par beslut om byggsanktionsavgifter och livsmedelssanktionsavgifter har fattats.

Förbundsdirektionen har beslutat om att avslå tre ansökningar om bygglov samt en ansökan om dispens från strandskyddet.

Följande aktiviteter utöver sammanträden har genomförts under 2023:

- Utbildning till förbundets ledamöter och ersättare (ny mandatperiod)
- Endagsstudieresa tillsammans med förbundets personal och studiebesök på Värmeverket i Arboga
- Förbundsdirektionen har deltagit i arbetet med mål, intern kontroll och verksamhetsplan
- Förtroendevalda har erbjudits möjlighet att närvara vid tillsynsbesök och andra aktiviteter som förbundskontoret genomför
- Förbundskontorets tjänstemän har informerat direktionen om aktuellt i verksamheten enligt nedan:
  - Förbundets organisation
  - Plan- och bygglagen, bygglovprocessen, PBL-taxa
  - Livsmedel
  - Hälsoskydd
  - Enskilda avlopp
  - Tobak och kontrollköp

Dialog med medlemskommunerna

Två dialogmöten med medlemskommunerna har genomförts för att diskutera ekonomi och läget i verksamheten.

2.2 Mål och budget

Förbundets budget och ekonomi

Mål och budget fastställs av direktionen varje år och det har beslutats om en tertialrapport, delårsrapport och årsrapport 2023 där både verksamhet och ekonomi har följts upp. Under året har en investering gjorts i en ny e-tjänst för riskklassning av livsmedelsverksamheter.

Förbundet redovisar 2023 ett minusresultat på 331 tkr vilket medför att direktionens mål gällande självfinansieringsgraden delvis uppfylls. Det redovisade underskottet beror bland annat på kraftigt ökade kostnader för revisionen. Kostnaderna är 193 tkr högre än det medlemsbidrag på 80 tkr som förbundet erhållit för revisionen. Konjunkturen har påverkat och medfört färre bygglov med lägre bygglovsintäkter som följd. Antalet nya ansökningar inom miljöskydd har minskat något vilket har medfört lägre intäkter.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 11	Förbundets självfinansieringsgrad	46 %	39 %	45 %	39 %	
<p>Finansieringen av förbundets verksamhet är en väsentlig faktor och att följa i vilken omfattning förbundets verksamhet finansieras med avgifter är ett mått som är viktigt att följa. Syftet med målet är ett sätt att mäta ambitionsnivån för vilken självfinansieringsgrad som ska vara uppfyllt 2023 (Förbundets intäkter/Förbundets kostnader) *100. Kommentar: Målet är delvis uppfyllt.</p>						

Följande aktiviteter har genomförts under 2023:

- Upprättande av månatliga ekonomirapporter (för juni och juli gemensamt)

Förbundets mål

För 2023 har direktionen beslutat om elva mål; tio verksamhetsmål och ett finansiellt mål. Målen är framtagna utifrån förbundets uppdrag och verksamhet inom miljö- och byggområdet. Hänsyn har tagits till medlemskommunernas mål och inriktningar och vissa mål inom miljö- och hälsoskydd har tydlig koppling till fastslagna nationella miljömål. Målen har utarbetat av direktionen tillsammans med förbundskontorets tjänstemän.

För 2023 har mätbara mål varit aktuella inom följande områden:

- Personal
- Miljö- och hälsoskydd
- Bygglov
- Serviceundersökning av förbundets kännetecken
- God ekonomisk hushållning

Målen redovisas under respektive område. Om mätningen bedöms uppfyllas helt så får mätningen en grön färg. Om resultatet bedöms bli minst 75 % av målvärdet så får mätningen en gul färg. Om resultatet bedöms bli lägre än 75 % av målvärdet så får mätningen en röd färg.

- Målet är helt uppfyllt år 2023
- Målet är delvis uppfyllt år 2023
- Målet är inte uppfyllt år 2023

2.3 Intern kontroll

Förbundet har beslutat om intern kontroll som har följts upp för 2023. Inga avvikelser har noterats som haft någon påverkan på rättssäkerheten.

Kontrollmomenten består av:

- **Rättssäker myndighetsutövning:** Handläggning av ärenden ska följa lagverk och vara rätts- och tidssäkert utfört.
- **Verksamhetens styrdokument:** Styrdokument, förbundsordning, reglemente samt delegationsordning ska vara aktuella.
- **Information på hemsidor:** Informationen på kommunernas hemsidor ska vara aktuell.
- **Förbundsdirektionens beslut:** Följa upp att förbundsdirektionens beslut verkställs.

2.4 Förbundskontoret övergripande

2.4.1 Personal, kompetensutveckling och arbetsmiljö

Personal

Förbundet hade vid ingången av 2023 totalt 18 åa (årsarbetskrafter). Utbildningsnivån är hög och över 80 % av de anställda tillhör yrkesgruppen inspektörer (bygg och miljö- och hälsoskydd) med utbildning från universitet, högskola eller yrkeshögskola. De anställda på förbundet fördelar sig på 67 % kvinnor och 33 % män. På miljö- och hälsoskyddsensheten är kvinnorna överrepresenterade medan det är mer jämnt mellan kvinnor och män på bygglovenheten. Medelåldern är 42 år.

Förbundet är en relativt liten organisation och för att ha tillgång till alla kompetenser som krävs finns olika avtal tecknade. Avtal finns för bygglovshandläggning, bygglovarkitekt, miljö- och hälsoskyddsinspektörstjänster och jurist.

För den löpande ekonomiadministrationen har ekonom och ekonomiadministration från annan verksamhet inom koncernen anlitas. För IT, telefoni, upphandling och löneadministration anlitas Västra Mälardalens kommunalförbund.

Personalomsättning

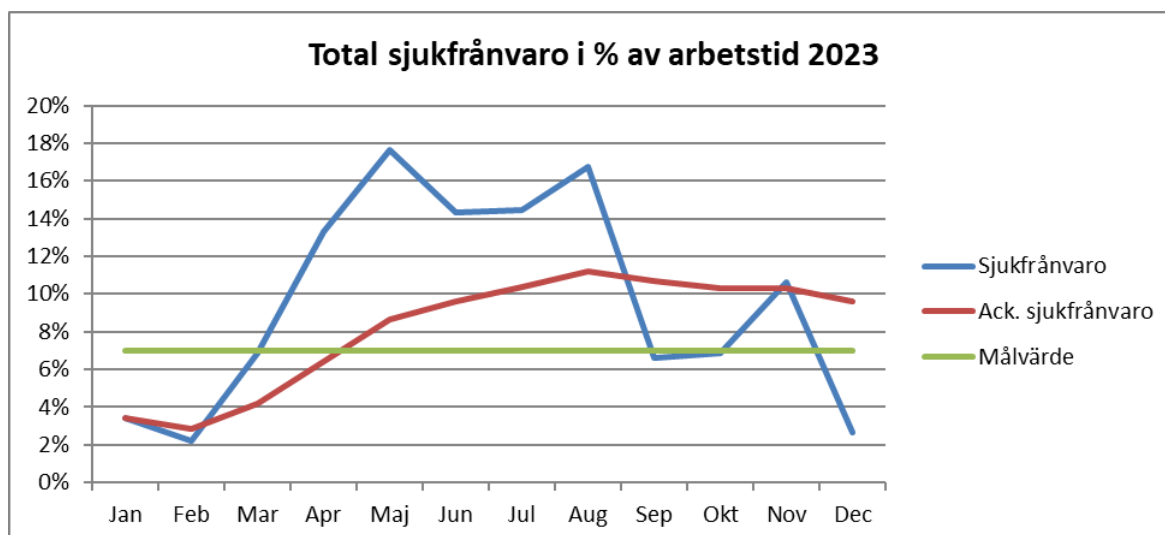
Fyra rekryteringar av miljö- och hälsoskyddsinspektörer har varit aktuella. Två inspektörer till området miljöskydd har rekryterats internt och två inspektörer till området hälsoskydd-avlopp har rekryterats externt. En vikarierande byggnadsinspektör och en extra miljö- och hälsoskyddsinspektör har varit anställda. Visst konsultstöd inom miljöskydd och livsmedel har nyttjats i slutet av året. De extra resurserna har varit tillfälliga åtgärder då sjukfrånvaron har varit högre än normalt.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har varit hög under året men är på väg att återgå till mer normal nivå. Orsaken är långtidssjukskrivningar. Förbundet är litet med få anställda och ett par långtidssjukskrivningar påverkar den totala sjukfrånvaron. Direktionens mål gällande sjukfrånvaro har inte uppfyllts.

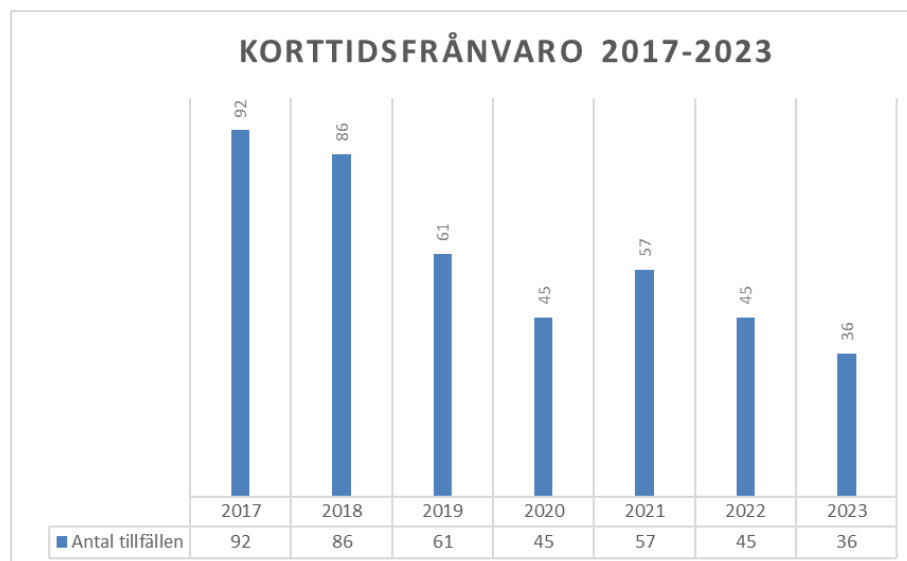
Förbundsdirktionsmål 1 – sjukfrånvaro

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 1	Total sjukfrånvaro i % av arbetstiden	7 %	7 %	7 %	10 %	■
<p>Syfte med målet gällande personal är att förbundet ska arbeta för att vara en bra arbetsgivare med bra arbetsmiljö och att medarbetarna mår bra, är friska och trivs på arbetet.</p> <p>Kommentar: Sjukfrånvaron har varit hög under året och orsaken är långtidssjukskrivningar. Förbundet är litet med få anställda och ett par långtidssjukskrivningar påverkar den totala sjukfrånvaron hårt. Målet är inte uppfyllt.</p>						

Korttidsfrånvaron har minskat under 2023.

Kompetensutveckling

Personalens kompetens är en viktig förutsättning för en god kvalitet i verksamheten och som myndighet är det avgörande att ha kännedom om ny lagstiftning, nya regler och föreskrifter. Kompetensutveckling är också viktig för en stimulerande och bra arbetsmiljö. Alla medarbetare har en individuell kompetensutvecklingsplan och medel för utbildning och kurser finns avsatt i förbundets budget. Personalen har deltagit i olika nätverk och länsträffar.

Mitt Miljösamverkan är ett nätverk där förbundet är medlem. Det är en samverkan mellan samtliga länsstyrelser och kommuner i Dalarna, Uppsala och Västmanland. Ett av syftet med deltagandet är att stärka kompetensen och förbundets miljö- och hälsoskyddsinspektörer har deltagit i flera av de kurser som har anordnats.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förbundet har som utgångspunkt att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor där medarbetare ges förutsättningar till hög arbetsprestation i en stimulerande och bra arbetsmiljö. En plan och ett årshjul över det systematiska arbetsmiljöarbetet har tagits fram med olika aktiviteter. Det systematiska arbetsmiljöarbetet rapporteras till direktionen en gång per år.

Arbetsplatsträffar (APT) har genomförts enligt rutin där arbetsmiljöarbetet är en stående punkt på dagordningen. Rutiner för att motverka hot och våldssituationer har tagits fram. Förbundet använder sig av en medarbetarundersökning för att göra en nulägesanalys av den psykosociala arbetsmiljön och göra jämförelser över tid. Förbundet har avtal om företagshälsovård.

Friskvård

Samtliga anställda nyttjar friskvårdstimma. En hälsoinspiratör finns utsedd.

Följande aktiviteter har genomförts under 2023

- Aktiviteter enligt årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Utbildning i mediaträning
- En personaldag på våren med inriktning friskvård
- Två kontorsdagar med inriktning verksamhetsutveckling
- Tid har avsatts för tre dagar för utvecklingsarbete
- Processer, rutiner, instruktioner har setts över
- Hälsoinspiratören har arrangerat olika aktiviteter, bland annat en stegtävling

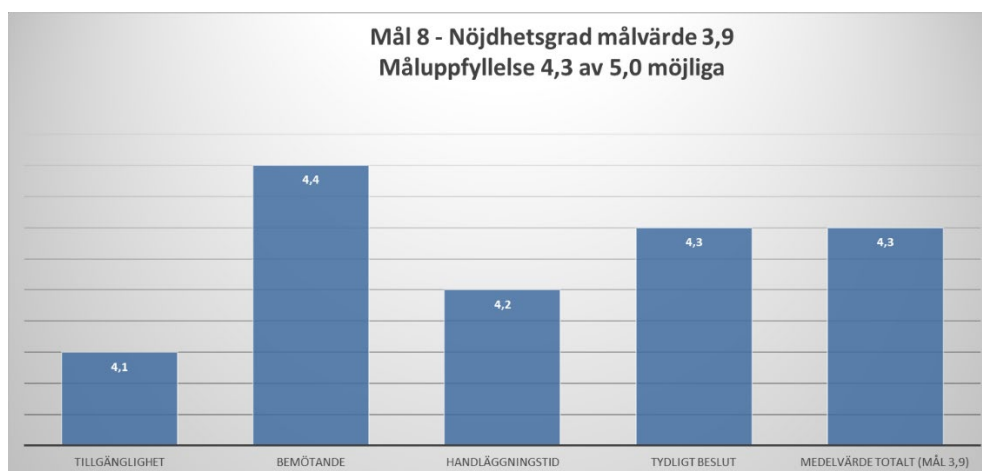
2.4.2 Förbundets kännetecken och serviceundersökningar

Förbundet deltar genom medlemskommunerna i SBA:s (Stockholm Business Alliance) kundundersökning (NKI) och Svenskt Näringslivs företagsundersökning. Mätningarnas resultat tyder på ett stabilt företagsklimat. Förbundet deltar i återkommande träffar med kommunernas näringslivskontor gällande företag- och etableringsfrågor.

För att följa upp hur förbundet lever upp till sina kännetecken genomförs en egen enkätundersökning. Målgruppen är de som fått tillsyn/kontroll, bygglov eller tillstånd inom miljö- och hälsoskydd. Förbundet har som mål att medelvärdet ska vara högre än 3,9. Resultatet från årets enkät visar en nöjdhetsgrad på 4,3 av 5,0 möjliga vilket bedöms som ett högt resultat. Nöjdhetsgraden ligger på en liknande nivå som tidigare år. Förbundets mål är helt uppfyllt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 8	Nöjdhetsgrad förbundets enkät	4,2	4,3	3,9	4,3	
<p>Förbundet vill att verksamheten ska kännetecknas av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bra bemötande • god service och tillgänglighet • effektiv, korrekt, likställd, professionell och rättssäker handläggning • att vi är kunniga inom vårt ansvarsområde • information och rådgivning som alla kan förstå <p>Syftet med målet är att följa upp hur förbundet lever upp till sina kännetecken. Mätning görs genom egen enkätundersökning som skickas ut via e-post efter att ett ärende har handlagts. Målgruppen är privatpersoner, organisationer och företag som fått tillsyn/kontroll eller ansökt/anmält något inom bygg-, eller miljö- och hälsoskyddsområdet.</p> <p>Kommentar: Målet är helt uppfyllt.</p>						

Nedan en redovisning av nöjdhetsgraden av förbundets kännetecken där medelvärdet är 4,3 av 5,0 möjliga och frågan om bemötande får det högsta betyget på 4,4 av 5,0 möjliga.

Då förbundet inte har någon egen hemsida är det viktigt att informationen på medlemskommunernas hemsidor är informativ och lätt att hitta. Förbundets webbredaktörer har arbetat med att förändra och förbättra utseendet på den information som finns på Arbogas hemsida i samband med att Arboga har publicerat en ny hemsida. En översyn av att den information som finns på hemsidorna är aktuell har genomförts under året.

Förbundet ska också verka för god service genom snabb handläggning av ärenden. Tidig granskning för att avgöra om inlämnade handlingar är kompletta och att handläggning kan påbörjas har betydelse för handläggningstiden. I de fall ett ärende behöver kompletteras ska anmälaren/sökanden snabbt få återkoppling om det. Förbundsledningen har mål kring förgranskning av ärenden inom både bygglov och miljö- och hälsoskydd, direktionsmål tre och fem. Se måluppfyllelse under punkt 2.5 och 2.6.

Följande aktiviteter har genomförts under 2023

- Enkätundersökning i egen regi
- Uppföljning av förbundets handlingsplan "Förenkla helt enkelt"
- Deltagit i kommunernas undersökningar Svenskt Näringsliv och SBA-NKI
- Deltagit i kommunernas aktiviteter inom näringslivsfrågor, branschträffar och Företagsöppet i Kungsör
- Samtlig personal har deltagit på en NKI-dag för KAK i Köping
- Förbundet har varit delaktiga i publiceringen av ny hemsida i Arboga
- Webbredaktörerna har deltagit i Arboga kommuns utbildning för webbredaktörer

2.4.3 Digitalisering och e-tjänster

Förbundet har jobbat vidare med digitaliseringsprocessen och infört en ny e-tjänst. Förrätt, en tillfällig e-tjänst inom livsmedel för att lämna in uppgifter för omklassning enligt en ny riskklassningsmodell. Förbundet har satt mål gällande nyttjandegraden av e-tjänster. Direktionens mål är helt uppfyllt inom både bygglov och miljö- och hälsoskydd. Inom miljö- och hälsoskydd är det e-tjänsterna inom livsmedel, köldmedia och klagomål inom miljö- och hälsoskydd som nyttjas mest.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måloppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 9	Nyttjandegrad av e-tjänst för lov- och anmälningssärenden (bygglov)	-	49 %	50 %	59 %	
Mål 10	Nyttjandegrad av e-tjänst för miljö- och hälsoskyddsärenden (inklusive livsmedel)	-	-	25 %	57 %	

Följande aktiviteter har genomförts under 2023:

- Fortsatt utveckling av den digitala processen
- Införande av e-tjänsten Förrätt för riskklassning av livsmedelsverksamhet
- Informationsinsatser med QR-koder för att öka nyttjandet av e-tjänster
- Fastställande av riktlinje för ersättningsskanning

2.4.4 GDPR (dataskyddsförordningen)

En stor del av kommunikationen som genomförs inom förbundet och mellan förbundet och dess omvärld sker via e-post. Det består oftast av allmänna handlingar varför det behöver det säkerställas att dessa handlingar hanteras på samma sätt som övriga pappershandlingar. Rutiner och instruktioner gällande post- och e-post har setts över under året.

2.4.5 Informationssäkerhet

Informationssäkerhetsarbetet har påbörjats men är fortfarande i utvecklingsfasen. Förbundet har en representant i digitaliseringsteamet i Arboga kommun, som har en samordnande roll i det digitala arbetet.

2.4.6 Kontinuitetsarbete

Förbundet har påbörjat kontinuitetsarbetet med en kartläggning av verksamheten genom att identifiera kritiska beroenden och en riskbedömning av dem. Kartläggningen omfattar kritiska aktiviteter, interna resurser, externa resurser och verksamhetsnära system. Arbetet med att ta fram en kontinuitetsplan har påbörjats under året. Arbetet med planen kommer att fortsätta under 2024.

2.4.7 Samverkan

Brottsförebyggande arbete

För att stävja osund konkurrens inom verksamhetsområdet har ett par gemensamma tillsynsbesök, med Polismyndigheten och säkerhetssamordnare, genomförts inom miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel.

Mitt Miljösamverkan

Förbundet är medlem i Mitt Miljösamverkan som är en samverkan mellan samtliga länsstyrelser och kommuner i Dalarna, Uppsala och Västmanland. Förbundet har deltagit med en plats i styrgruppen. Ett av syftet med deltagandet är att stärka kompetensen och förbundets miljö- och hälsoskyddsinspektörer har deltagit i flera av de kurser som har anordnats. Den första fysiska träffen för Mitt Miljösamverkans medlemmar genomfördes i Borlänge, samtlig personal på miljö- och hälsoskydds-enheten deltog.

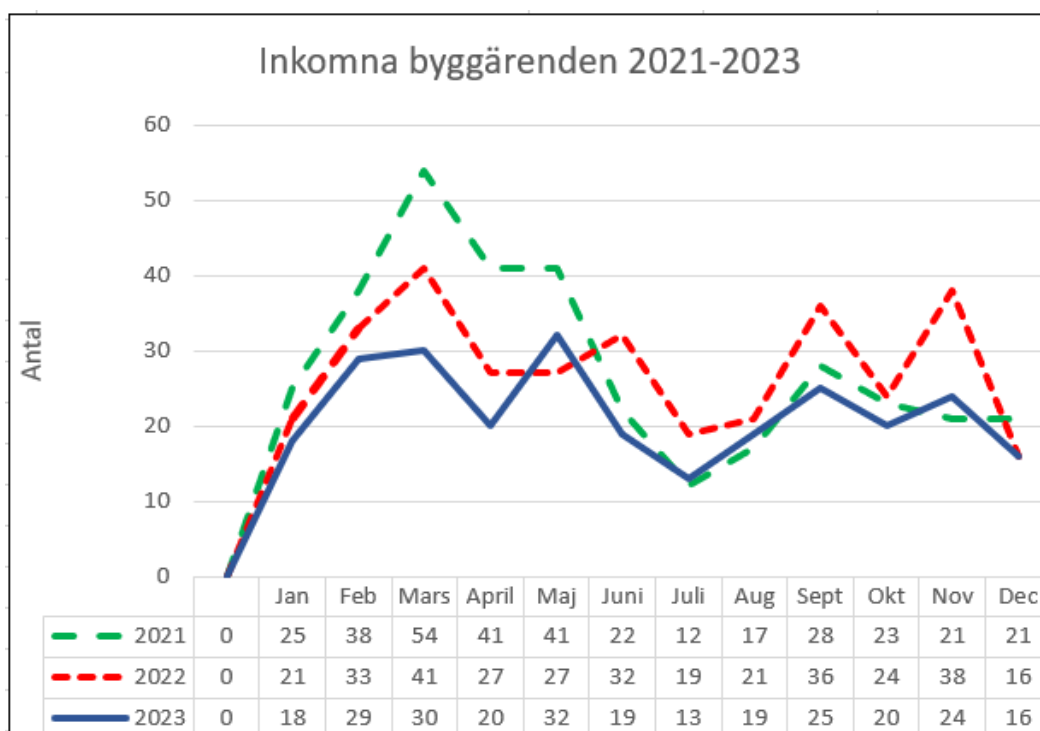
Fysisk planering

Förbundet är delaktig i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena bygglov, buller, förorenade områden, hälsoskydd och naturvård och bidrar till att plan- och bygglagen samt miljöbalkens mål med att skapa en långsiktigt och hållbar livsmiljö uppnås.

2.5 Bygglovenheten

Enhetens arbete har varit fokuserat på handläggning av de ansökningar som inkommit om förhandsbesked, bygglov, anmälningar samt tekniska samråd och övrig byggnadsinspektion. Utöver detta har ett fortsatt arbete med automatisering av moment i ärendehanteringssystemet skett samt att äldre tillsynsärenden har kunnat prioriteras högre än tidigare.

Totalt har 265 nya lov- eller anmälningsärenden inkommit, vilket är färre i jämförelse med 335 år 2022. Det kan noteras en nedgång av ny- och tillbyggnationer i jämförelse med tidigare år. De flesta ärenden har varit av mindre karaktär. De större ärenden som har handlagts under perioden är bland annat ny grundskola samt nytt LSS-boende.

Nedan redovisas olika ärendetyper på inkomna lovärenden 2022 och 2023

Ärendetyp	2022			2023		
	Arboga	Kungsör	Totalt	Arboga	Kungsör	Totalt
Bygglov/anmälan	211	110	322	164	83	247
Rivningslov/anmälan	3	1	4	10	3	13
Bygglov/strandskydd	4	4	8	0	0	0
Förhandsbesked	0	0	0	4	0	4
Marklov	0	1	1	1	0	1
Villkorsbesked	0	0	0	0	0	0
Antal ärenden	218	116	335	179	86	265

En övervägande del av årets inkomna ärenden har varit av mindre karaktär och de flesta har initierats av privatpersoner. Totalt har 68% av ärendena initierats av privatpersoner och 32% av företag, föreningar och organisationer.

De bygglov som har beviljats har resulterat i att det tillkommit 14 nya bostäder i Arboga och åtta nya bostäder i Kungsör. Antalet nya bostäder har minskat med cirka 46% under 2023 i jämförelse med 2022.

Typ av bostad	Arboga		Kungsör		Totalt
	Antal bygglov	Antal bostäder	Antal bygglov	Antal bostäder	Antal bostäder
Flerbostadshus (lägenheter)					
Radhus/Parhus					
Småhus (villor)	1	1	7	7	8
Fritidshus	5	5	1	1	6
Ombyggnationer till bostäder	1	2			2
Vårdboende	1	6			6
Totalt	8	14	8	8	22

Handläggningstid

För att verka för god service och snabb handläggning är det viktigt att lovärenden granskas i ett tidigt skede. Förbundets mål är helt uppfyllt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 5	Bygglovenhetens inkomna lov- och anmälningsärenden förgranskas inom två veckor	99%	99%	95%	100 %	
<p>Syfte med målet är att förbundet ska verka för god service och snabb handläggning av lov- och anmälningsärenden och att granskning görs tidigt i ett ärende då det har betydelse för handläggningstiden. I de fall ett ärende behöver kompletteras ska den sökande snabbt, inom två veckor, få beslut om detta. Att mäta detta mål är ett sätt att bidra till att lagstiftningens krav på handläggningstider uppfylls.</p> <p>Kommentar: Målet är helt uppfyllt.</p>						

Handläggningstiderna har klarats bra under året. Det lagkrav som gäller för handläggningstider, fyra veckor för anmälningsärenden och tio veckor för bygglovsärenden, har klarats med undantag för ett ärende där reducering av bygglovavgift har gjorts.

Tillsyn

Totalt har 24 nya tillsynsärenden upprättats och det har gällt bland annat anmälningar om ovårdade tomter/fastigheter, trafikfarlig växtlighet och olovliga byggnationer. Elva ärenden har gällt underkända hissar och motordrivna portar med brister som utgör omedelbar betydelse för hälsa och säkerhet. De har prioriterats enligt tillsynsplanens prioriteringslista. Förbundets mål att informationsbrev ska skickas ut inom tre veckor gällande klagomålsärenden har uppfyllts.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 6	Bygglovenhetens inkomna tillsynsärenden behandlas inom tre veckor med informationsbrev	100 %	100%	85 %	96 %	
<p>Syftet med målet är att mäta effektiviteten vid behandling av tillsynsärenden. Målet anger en ambitionsnivå inom vilken tid som tillsynsärenden bör behandlas. Mätningen omfattar inkomna tillsynsärenden (klagomål) gällande oanmäld installation, oanmäld ändring, olovlig byggnation och tomt som är ovårdad eller påverkar trafiksäkerhet.</p> <p>Kommentar: Målet är helt uppfyllt.</p>						

Direktionen har beslutat om en byggsanktionsavgift gällande ibruktagande innan slutbesked samt två byggsanktionsavgifter gällande påbörjande innan startbesked.

Avsluta gamla ärenden

Direktionens mål att avsluta 100% av alla lovärenden som är äldre än fem år har uppfyllts helt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 7	Lovärenden äldre än fem år ska avslutas	51 %	88 %	100 %	100 %	
<p>Syftet med målet är att förbundet ska arbeta för att ärenden handläggs och avslutas. Syftet med målet är att förbundet år 2023 har avslutat alla lovärenden som är äldre än fem år. Målet anger ambitionen i takten på det arbetet.</p> <p>Kommentar: Målet är helt uppfyllt.</p>						

2.6 Miljö- och hälsoskyddsenheten

Allmänt

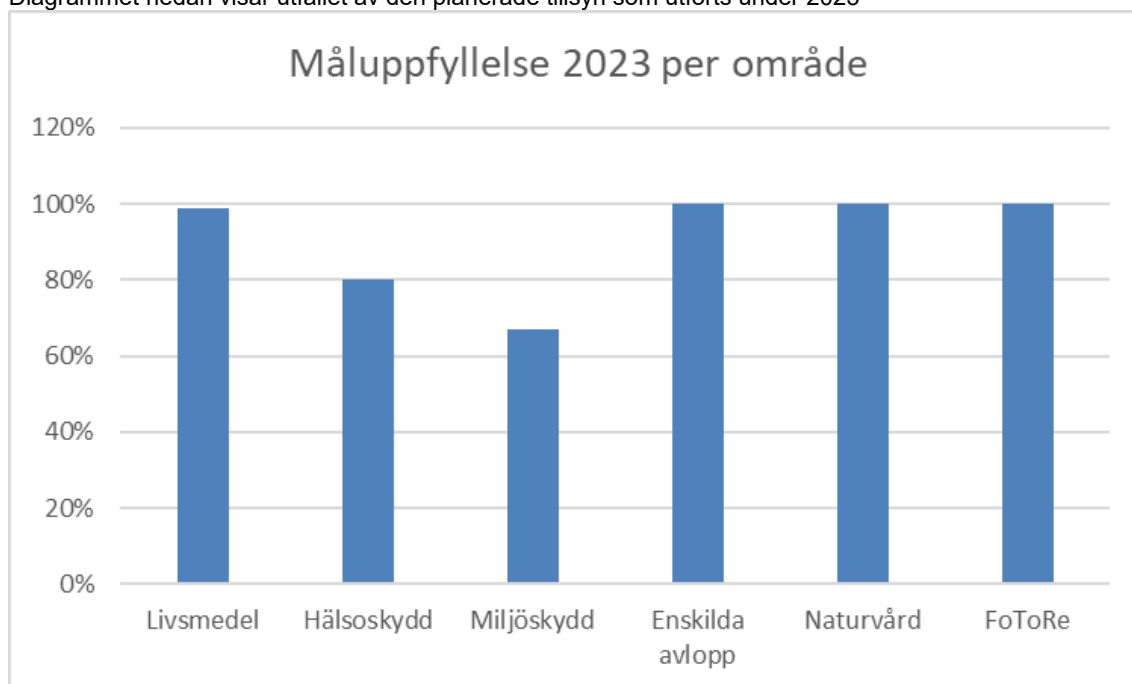
Miljö- och hälsoskyddsenhetens arbete har främst varit inriktat på enhetens kärnverksamhet med planerad och händelsestyrd tillsyn. Under året har förbundets uppdrag utökats med tillsynsansvar för tillsyn enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg (avfallshantering i fritidsbåtshamnar.

Alla verksamheter med årlig tillsynsavgift har fått tillsyn utförd, vilket gör att förbundet inte har någon kontrollskuld vid ingången till 2024.

Förbundets mål att den planerade tillsynen ska genomföras till 100 % har uppnåtts till 81%. Tillsynen inom lantbruk och hälsoskydd har prioriterats ned. Förbundets mål är delvis uppfyllt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 2	Fastställd tillsynsplan har uppfyllts	83 %*	100 %	100 %	81 %	◆
<p>Syfte med målet är att den tillsynsplan/kontrollplan som förbundet årligen fastställer för miljö- och hälsoskyddsområdet ska följas. Den planerade tillsynen och kontrollen är en väsentlig del av förbundets uppdrag. Kommentarer: Vakanser har medfört att målet delvis är uppfyllt.</p> <p>* Viss tillsyn prioriterades bort och flyttades fram på grund av pandemin.</p>						

Diagrammet nedan visar utfallet av den planerade tillsyn som utförts under 2023

Utifrån krav i lagstiftningen har förbundet en skyldighet att anmäla misstanke om brott till åklagare/polis och besluta om miljöstraffavgift vid vissa överträdelser. Under året har en anmälan gällande misstanke om brott gjorts inom tobaksområdet och två anmälningar inom lantbruksområdet gällande sprutning av otillåtet bekämpningsmedel. 13 beslut om miljöstraffavgifter har tagits gällande för sent inlämnad miljörapport, årsrapportering för köldmedieanläggningar och brister i dokumentation för spridning av bekämpningsmedel. Vidare har det beslutats om nio livsmedelsstraffavgifter där verksamheterna inte har registrerat sig innan de påbörjat sin verksamhet. Totalt har 572 delegationsbeslut tagits.

De flesta förelägganden eller förbud som meddelas åtgärdas av verksamhetsutövaren men i vissa fall krävs att föreläggandet eller förbudet förenas med ett vite. Direktionen har beslutat om 18 viten under året. Det har gällt förbud att släppa ut avloppsvatten från bristfällig avloppsanordning och föreläggande om åtgärd inom livsmedel. Ett vite har dömts ut.

Under året har det inkommit och handlagts totalt 89 klagomål vilket är en ökning med 30 %. Klagomålsärendena gäller främst hälsoskydd, livsmedel, lantbruk och nedskräpningar. Förbundets e-tjänsten har förenklats för medborgarna att lämna in klagomål vilket kan vara en förklaring till ökningen.

Handläggningstid

För att verka för god service och snabb handläggning är det viktigt att inkomna miljö- och hälsoskyddsärenden granskas i ett tidigt skede. Direktionens mål är delvis uppfyllt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 3	Miljö- och hälsoskyddsenshetens inkomna ansökningar/anmälningar och registreringar förgranskas inom två veckor	-	94 %	95 %	93 %	
<p>Syftet med målet är att förbundet ska verka för god service och snabb handläggning av ärenden. Tidig granskning för att avgöra om inlämnade handlingar är kompletta, att handläggning kan påbörjas, har betydelse för handläggningstiden. I de fall ett ärende behöver kompletteras ska anmälaren/sökanden snabbt, inom två veckor, få återkoppling om det. Att mäta detta mål är ett sätt att arbeta för god service och snabb handläggning. Mätningen omfattar ärenden inom miljöskydd, naturvård, hälsoskydd, livsmedel, folköl, tobak och receptfria läkemedel där en bekräftelse eller ett beslut ska meddelas.</p> <p>Kommentar: Vakanser har medfört att målet delvis är uppfyllt.</p>						

Efter genomförd tillsyn har miljö- och hälsoskyddsmyndigheten som mål att inspektionsrapport ska skickas ut till verksamhetsutövaren inom tre veckor. Det målet har uppfyllts till 93 %.

För att nå ökad samsyn och göra likartade bedömningar oavsett handläggare har tillsyn utförts, gemensamt av två handläggare, på tillsynsobjekt inom de olika tillsynsområdena.

Ärenden

Totalt har 1 578 nya ärenden startats under året. Volymen av antalet anmälningar/ansökningar ligger inom de flesta områdena på samma nivå som tidigare år. Inom livsmedel har ett massutskick 2023 gjorts gällande den nya riskklassningsmodellen som genererat många nya ärenden och inom miljöskyddet har färre ärenden startats på grund av att lantbruken prioriterades bort, vilket är förklaringen till förändringen mellan åren.

Ärendetyp	2022				2023			
	Arboga	Kungsör	Kommun- gemen- samt	Totalt	Arboga	Kungsör	Kommun- gemen- samt	Totalt
Allmänna ärenden	12	4	4	20	4	1	6	11
Avlopp	178	88	1	267	173	105	2	280
Cistern	0	1	0	1	0	1	0	1
Köldmedia	51	24	0	75	55	19	0	74
Folköl	2	4	0	6	16	5	2	23
Hälsoskydd	119	66	4	189	101	49	6	156
Livsmedel	179	67	9	255	418	211	35	664
Kemiska produkter	7	0	8	15	6	2	6	14
Miljöskydd	193	104	10	307	129	85	14	228
Naturvård/strandskydd	20	17	4	41	19	13	3	35
Receptfria läkemedel	10	3	1	14	1	0	2	3
Renhållning/avfall	5	5	1	11	2	3	7	12
Tobak	37	21	2	60	30	15	4	49
Värmepump	16	17	0	33	17	11	0	28
Summa	829	421	44	1 294	971	520	87	1 578

Förebyggande Informationsinsatser

Information om nya regler för avfallshantering i fritidsbåtshamnar har skickats ut till kommunernas fritidsbåtshamnar och information om den nya riskklassningen till livsmedelsverksamheter.

Livsmedel

Totalt har 29 nya livsmedelsanläggningar anmält/registrerat sig under perioden. Nyanmälda/registrerade livsmedelsverksamheter ska få ett första kontrollbesök inom tre månader från det att anmälan gjorts vilket har uppfyllts till 63 %.

Kontroll har genomförts enligt fastställd kontrollplan och 99 % av årets planerade livsmedelskontroll har genomförts. Totalt har 160 planerade kontroller genomförts. Majoriteten av kontrollerna har varit oanmälda. I kontrollen har inriktningen bland annat varit kontrollpunkterna märkning, spårbarhet, personlig hygien och temperatur. Tio anmälningar om matförgiftning har inkommit och hanterats.

Livsmedelsgruppen skulle ha deltagit i Mitt Miljösamverkans projekt för "Gemensam provtagningsplan för livsmedelsfusk" men det projektet har prioriterats bort på grund av vakans.

Hälsoskydd

Inom hälsoskydd har 80 % av den planerade tillsynen genomförts. Tillsynen har under perioden omfattat bland annat förskolor, skolor, massörer, frisörer och strandbad.

Det har inkommit och handlagts 25 klagomålsärenden. Det har främst gällt bostads- och bullerklagomål men även klagomål på djur. Under året har de kommunala skyttarna i Arboga varit engagerade i ett ärende.

Projekt städning skolor/förskolor ingår i den nationella strategin och fortgår även 2024. Hälsoskyddsgruppen hade deltagit under året.

Mitt Miljösamverkans projekt "klagomål inomhusmiljöer" har pågått under 2023 med träffar och utbildningstillfällen, hälsoskyddsgruppen har deltagit i det som varit relevant. Projektet fortsätter med en samverkansgrupp 2024.

Tobak, folköl och receptfria läkemedel

100 % av den planerade tillsynen inom området har utförts. Inga ansökningar om försäljning av tobak har inkommit, en anmälan om försäljning av folköl har handlagts, tre anmälningar om försäljning av e-cigarett har handlagts och två anmälningar om försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.

Kontrollköp för tobak har genomförts. Resultatet visar en förbättring från kontrollköpen som utfördes 2022. Från att 25% av verksamheterna kontrollerade legitimation till att 70% av verksamheterna kontrollerade legitimation. Det tyder på att regelbundna kontrollköp har en effekt på de verksamheter som säljer tobak och liknande produkter.

Tillsyn enligt tobakslagen avseende "Rökfria miljöer" har genomförts i samband med hälsoskyddstillsynen på skolor samt genom tillsyn av kommunernas lekparker.

Enskilda avlopp

Arbetet med enskilda avlopp har efter flera års intensivt arbete gått in i en mer jämn fas. Ett arbete med tillsyn av minireningsverk har påbörjats med syfte att kontrollera funktionen samt efterlevnad av lämnat tillstånd och dess villkor. Inspektioner av "gröna avlopp" (enskilda avlopp som vid förbundets första avloppsinventering uppfyllde lagstiftningens krav men som idag har uppnått en ålder som gör att en ny bedömning är befogad), har startats upp.

Sedan projektet med enskilda avlopp startades år 2010 har drygt 3 000 enskilda avlopp inventerats och bedömts. Projektet med de "röda avloppen" är avslutat och projektet med att inventera "gula avlopp" som påbörjades 2019 har slutförts under 2021 till 100%.

Under 2022 och 2023 har enheten arbetat med målet att de "gula avloppen" ska vara åtgärdade 2025, vilket kommer att fortsätta även under 2024, då tiden för åtgärder på vissa avloppsanläggningar löper ut först 2025. Enhetens arbete innebär bland annat att besluta om förbud att släppa ut avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp, följa upp tidigare meddelade förbud och ta nästa steg i myndighetsutövningen med att besluta om förbud med vite. Totalt har 35 förbud och fem förbud med vite meddelats under 2023. Något utdömande av vite har inte varit aktuellt.

Mätningar		Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Måluppfyllelse 2023	Utfall 2023
Mål 4	Enskilda avlopp ska vara åtgärdade (gula, gula med förbud eller gula med vite)	-	-	**	67 %	-
<p>Syftet med målet är att förbundet ska arbeta för att fastighetsägare med bristfälliga enskilda avlopp ska åtgärda sina avlopp. Det bidrar till att övergödningen i sjöar och vattendrag minskar samtidigt som risken för spridning av smittämnen och andra föroreningar till dricksvatten minskar. Målet är ett sätt att mäta effekten av det arbetet och är kopplat till de nationella miljömålen; Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och Levande sjöar och vattendrag.</p> <p>Förbundets mål med att alla gula enskilda avlopp ska ha bedömts om de uppfyller lagstiftningens krav eller ej uppfylldes år 2021. Målet har varit vilande under år 2022 för att åtgärdstiden för fastighetsägarna ska vara rimlig. Förbundets mål år är att år 2024 ska 95 % av de avloppsanläggningar som bedömts ej uppfylla lagstiftningens krav (gula, gula med förbud eller gula med vite) ha åtgärdats. Mätningen gäller de gula som är bedömda 2021 och tidigare.</p> <p>Kommentar: Måluppfyllelsen 2023 är 67 %.</p> <p>** Inget målvärde 2023 Förbundet har beslutat om att målet med att 95 % ska ha åtgärdats flyttas fram till 2025.</p>						

Under året har 56 tillståndsansökningar inkommit om att få anlägga nya avloppsanläggningar. Merparten av ansökningarna gäller för anläggningar som ska ersätta tidigare bristfälliga avloppsanläggningar.

Den planerade tillsynen på minireningsverk utfördes på 20 avloppsanläggningar 2023. Detta är något som enheten kommer att fortsätta med även kommande år.

Miljöskydd

Inom området miljöfarlig verksamhet har tillsyn skett enligt tillsynsplanen. Av årets planerade tillsyn har 67 % genomförts. Tillsynen omfattar bland annat egenkontroll, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering. Inom lantbruket kontrolleras även växtskyddsmedel och gödselhantering.

-Miljöfarliga verksamheter

Förbundet har tillsynsansvar för elva B-anläggningar (tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen) inom branscherna täktverksamhet, metallbearbetning, värmeverk, avloppsreningsverk, skrotningsanläggning och deponi. Årligt tillsynsprogram har tagits fram för verksamheterna. Miljörapporter har granskats och tillsyn har utförts. Tillsyn enligt IED (industriutsläppsdirektivet) har utförts på en förbränningsanläggning.

Under året har förbundet och Länsstyrelsen gjort en översyn av gamla överlåtelser av operativ tillsyn på tillsynsobjekt med provningsnivå B (tillståndspliktiga verksamheter) och tillsyn för husbehovstäckter inom ramen för verksamheter som omfattas av samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Översynen har gjorts i syfte att den överlåtna tillsynen ska bli likartad mellan Arboga och Kungsör. Överlåtelse av tillsyn kommer att ske i början av 2024.

Övriga verksamheter C- och U-anläggningar (anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen eller med årlig avgift) som varit aktuella för tillsyn under 2023 har varit inom branscherna metallbearbetning, motorsportbana, betongindustri, avloppsreningsverk, drivmedelsanläggningar, elektronikåtervinning, skrotningsanläggningar och fordonstvättar.

Tillsyn på mindre U-anläggningar med timavgift inom branscherna gummiverkstäder, entreprenad/åkeri, skjutbanor, fordonsverkstäder med flera har utförts 2023.

Lantbruk

Förbundet har tillsynsansvar över en större fjäderfäanläggning som är en B-anläggning (tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen) och även omfattas av IED (industriutsläppsdirektivet). Övriga verksamheter inom lantbruket som fått tillsyn är växtodlare och mindre djurhållare som har årsavgift. På grund av personalbrist prioriterades tillsyn på de minsta lantbruken bort, det vill säga de som har mindre än 100 hektar jordbruksmark och högst 30 djurenheter.

Energi

Energi- och klimatrådgivningen sköts av Energikontoret i Eskilstuna. Kontaktuppgifter till energi- och klimatrådgivaren har förmedlats till verksamhetsutövare vid efterfrågan eller när frågor rörande energiåtgärder uppkommit vid inspektionen. Tillsynsområdet energi är en del i den ordinarie tillsynen inom miljöskydd, lantbruk och hälsoskydd.

Kemiska produkter och biotekniska organismer

Den planerade tillsynen av kemiska produkter och biotekniska organismer utförs till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller då främst cisterner, kemikalier och köldmedia.

Fem anmälningar/ansökningar om spridning av kemiska bekämpningsmedel och sju ärenden gällande information om biocidprodukter har handlagts.

Köldmedieanläggningar

Under perioden har 61 årsrapporter avseende köldmedia handlagts.

Cisterner

Den planerade tillsynen av cisterner utförs till största del inom tillsynsområden miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller då främst att kontrollera besiktningintervall, placering, påkörningsskydd och invallning.

Avfall- och producentansvar

Den planerade tillsynen på avfall- och producentansvar hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk och tillsynen gäller då främst hantering, rapporteringsskyldighet och transport av farligt avfall.

Övriga ärenden som handlagts inom området har bland annat varit ansökningar om eget omhändertagande av avfall, förlängt hämtningsintervall av fosformaterial och dispenser från lokala avfallsföreskrifter som exempelvis förlängt hämtningsintervall gällande slamtömning och ansökan om befrielse från sophämtning.

Föroreningskadade områden

Under året har fem ärenden gällande förorenade områden handlagts. Tillsynsarbetet med nedlagda deponier pågår och fortsätter med MIFO fas 2 (översiktlig undersökning och provtagning) där förbundet har tillsynsansvar. Handlingsplaner finns framtagna för sex deponier i Arboga och fem deponier i Kungsör. Fem deponier har varit aktuella för handläggning under året. Under året har nio olyckor med utsläpp inträffat, där förbundet varit på plats eller distans som tillsynsmyndighet.

Naturvård/Strandskydd

Uppföljande tillsyn gjordes på nio strandskyddsdispenser som förbundet tidigare beviljat. Syftet med tillsynen är att se att åtgärderna följer det beslut som meddelats. Mindre avvikelser noterades på ett par fastigheter men inget som behöver hanteras vidare. Under perioden har direktionen beslutat om fyra strandskyddsdispenser och ett avslag samt 20 nedskräpningsärenden har handlagts.

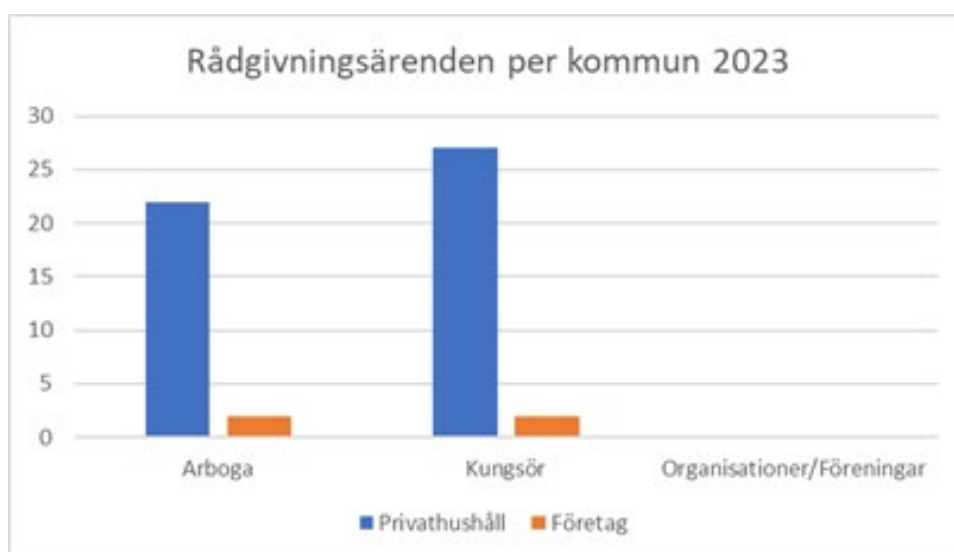
Förbundet har yttrat sig till Länsstyrelsen i anmälningsärenden gällande vattenverksamhet och åtgärder som väsentligt ändrar naturmiljön som exempelvis ledningsdragnings och till Skogsvårdsstyrelsen i ärenden gällande skogsavverkningar.

2.7 Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivning

Köping, Arboga, Kungsör och Fagersta kommuner har samverkat kring energi- och klimatrådgivningen (EKR) som finansieras av statligt bidrag. Rådgivningen sköts av Energikontoret i Mälardalen. I början av året gjordes en satsning av Energikontoret med att bygga upp en telefonväxel, för de kommuner som samverkar, som möjliggör bemanning av EKR-telefonen även vid sjukdom eller ledigheter.

Början av året inleddes med högt rådgivningstryck med frågor om höga elpriser för att sedan återgå till mer normala förhållanden i takt med att elpriserna sjönk. Årets vinter började tidigare än vanligt och många rådsökande hörde av sig gällande energieffektivisering, värmepumpar, energieffektiviseringsbidraget för småhusägare och solpaneler. Totalt har 53 energirådgivningar (24 i Arboga och 29 i Kungsör) genomförts under året. Rådgivningarna har främst varit till hushåll, vilket visar på behovet av energirådgivning för att effektivisera hemmen och därmed minska elförbrukningen.

Genomförda aktiviteter

Energikontoret i Mälardalen erbjuder samtliga samverkanskommuner att ta del av Energikontorets samverkande aktiviteter. Det har bland annat varit webinarier om Småhusbidraget, Solceller och laddinfrastruktur för bostadsrättsföreningar.

Projektledare från Elkapacitet och effektanvändning i Östra Mellansverige har besökt tre företag för hjälp med att energieffektivisera sina verksamheter. Lokala insatser har gjorts med deltagande på företagsfrukostar och rådgivning på biblioteken.

